

ពន្លឺ ផ្កាយ

ទស្សនាកិច្ចរដ្ឋ របស់ លោក ចន យេរី (John Kerry) រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួង ការបរទេស សហរដ្ឋអាមេរិក នៅ កម្ពុជា នា ថ្ងៃទី ២៦ មករា ខាង មុខនេះ លើក ជា សំនួរ ពីរ សំខាន់ សំរាប់ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ៖ ១. តើ ជា ទស្សនាកិច្ច សំរាប់ រក ប្រយោជន៍ អាមេរិកាំង នៅក្នុង ដំបន់ អាស៊ី ភាគអាគ្នេយ៍ ? ២. តើជា សារ ដល់ ប្រជាពលរដ្ឋ នូវ អំពល់ (préoccupation) របស់ សហរដ្ឋអាមេរិក លើ ទុក្ខភាព គ្រប់បែប យ៉ាង ដែលខ្មែរ ភាគច្រើន កំពុងជួបប្រទះ ?

ចម្លើយ វា មាន ទាំង ពីរ យ៉ាង តែ ចម្លើយ នឹង សំណួរ ទី២ វា មាន ដំណោះស្រាយ បិត នៅ លើ ប្រជា ពលរដ្ឋខ្មែរ ខ្លួនឯង ព្រោះ នយោបាយ ការបរទេស អាមេរិកាំង តាំងពី យូរអង្វែង មកហើយ គឺ មិន ធ្វើអន្តរាគមន៍ ក្នុង កិច្ចការផ្ទៃក្នុង នៃ ប្រទេស ដទៃ លើកលែង តែ កិច្ចការនោះ អាមេរិក ទុក វា ជា ពលក្តារ (menace) ដល់ សន្តិសុខ ជាតិ អាមេរិកាំង៖ ប្រទេស ខ្មែរ បច្ចុប្បន្ន គ្មានមានអ្វី ទុកជា ការ គំរាម ដល់ សហរដ្ឋអាមេរិកាំង នោះឡើយ។ ដូច្នោះ ទុក្ខភាព របស់ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ត្រូវ ខ្លួនឯងរំពឹង លើខ្លួនឯង។ ចំពោះ អាមេរិកាំង គេ ទុក ស្រុកខ្មែរ បច្ចុប្បន្ន ជា ប្រទេស យុវនៃ ប្រជាធិបតេយ្យនិយម (jeune démocratie) ត្រូវការ ពេលវេលា ដ៏យូរមួយ សំរាប់ អនុវត្ត លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរី។ អាស្រ័យ ហេតុនេះ ត្រូវ មាន ចាំបាច់ នូវ សន្តិភាព និង ស្ថិរភាព នយោបាយ ដើម្បី បន្ត នូវ ថាមវន្ត នៃ បញ្ហា ជាតិ (dynamique de l'intelligence nationale) ដែល ជា ចលករ (moteur) សំរាប់ ធ្វើឲ្យ គ្រឿងយន្ត លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ដើរបាន ដោយ រលូន។ គំនិត នេះ ជា ឧត្តមគតិ របស់ អាមេរិកាំង ជា ទ្រឹស្តី ដ៏ ល្អ ដែលគ្មាន អ្នកណា អាច ជំទាស់បាននោះឡើយ ព្រោះវា ជា បច្ច័យភាព (logique) សាកល នៃ លទ្ធិ ប្រជាធិបតេយ្យសេរី តែ អាមេរិកាំង មិន រវល់ យក បច្ច័យភាព នេះ មក ពិចារណា ថា វា មិន អាច អនុវត្ត បានទាំងអស់ នោះឡើយ នៅស្រុកខ្មែរ ព្រោះ ស្រុកខ្មែរ បិតនៅក្រោម ឥទ្ធិពល ប្រទេសយៀក ណាម និង ក្នុង ដែនសកម្មភាព (sphère) ចិន ប្រជាមានិត ដែល ជា ប្រទេស កុម្មុយនិស្ត ជា អ្នក ប្រឆាំង ដាច់ខាត នឹង លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរី តែ ក្នុង នាម នយោបាយ ប្រាកដនិយម (realpolitik) អាមេរិកាំង ពួក មហាប្រទេស និយម លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរី ប្រទេស រុស្ស៊ី និង ចិន កុម្មុយនិស្ត គេនាំគ្នា ព្យួរចោល ស្រុកខ្មែរ លើ ស្នួល លក្ខន្តិកៈ ក្រៅ កិច្ចការកង្វល់ បន្ទាន់ របស់គេ ទោះ បី មាន កិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាព ២៣ តុលា ជា មូលដ្ឋាន ច្បាប់ អន្តរជាតិ សំរាប់ ដោះស្រាយបាន ដាច់ស្រេច។ ការព្យួរចោល នេះ ឯង ជា ពេលវេលា គ្រប់គ្រាន់ សំរាប់ ចិន-យួន កុម្មុយនិស្ត នាំគ្នាទាញ យកចំណេញគ្រប់បែបយ៉ាង ពីស្រុកខ្មែរ ហើយនិង កំទេច ផ្ទាល់ (pépinière) លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ដែល ជា លទ្ធិវត្ថុ (chose acquise) បាន មក ពី កិច្ចព្រមព្រៀង ២៣ តុលា ១៩៩១។ រួមសេចក្តីមក ទស្សន កិច្ចរដ្ឋ លោក ចន យេរី ចំពោះ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ដែល ជា ជនរងគ្រោះ គឺ គ្រាន់តែជា ពន្លឺ ផ្កាយ បំភ្លឺ លំអ អារម្មណ៍ លន្តងលន្តួច តាំងពី សម័យ សាធារណរដ្ឋខ្មែរ មកម្ល៉េះ។ បើខ្មែរ នៅតែ នាំគ្នា ក្រដរ រស់ ក្នុង ទុក្ខទណ្ឌកម្ម ពីសំណាក់ ពួក អ្នកដឹកនាំ គឺ ជា ការរស់ ឥតជីវិត ជា មនុស្ស នោះឡើយ។

ឧប សៅ សង្ហា